

ΘΕΜΑ Α

Ο συγγραφέας καταγράφει τους λόγους για τους οποίους οφείλουμε να μελετάμε την ιστορία. Πρώτα από όλα η ιστορία προσφέρει παραδομένη γνώση, όχι μόνο για την γλώσσα μας, αλλά και για την μετάδοση των αξιών και των κανόνων κοινωνικής οργάνωσης. Γνωρίζοντας την ζωή και το έργο των προγόνων μας κατανοούμε καλύτερα το παρόν, ενώ παράλληλα διδασκόμαστε από τα λάθη μας. Έτσι τελικά κατακτάμε την εθνική αυτογνωσία και προσδιορίζουμε την προοπτική μας ως έθνος στο μέλλον.

ΘΕΜΑ Β 1)

Α)ΛΑΘΟΣ

Β) ΛΑΘΟΣ

Γ)ΣΩΣΤΟ

Δ) ΣΩΣΤΟ

Ε) ΣΩΣΤΟ

Β2 α)

Ο τίτλος του κειμένου «Γιατί να μαθαίνουμε ιστορία» έχει την μορφή ευθείας ερώτησης. Με την επιλογή αυτή ο συγγραφέας δηλώνει εξαρχής το θέμα, που είναι η αξία της ιστορικής γνώσης και η αναγκαιότητα μελέτης ιστορίας. Ο τίτλος είναι ρηματικός και το ρήμα της πρότασης «να μαθαίνουμε» τίθεται σε υποτακτική έγκλιση και σε α' πληθυντικό πρόσωπο. Με τον τρόπο αυτό καταφέρνει να προσεγγίσει το ενδιαφέρον του αναγνώστη, να τον προβληματίσει ο οποίος περιμένει από την ανάγνωση του κειμένου την απάντηση. Επομένως ο επικοινωνιακός ρόλος του τίτλου επιτυγχάνεται, καθώς είναι εύστοχος, σύντομος και δηλωτικός του περιεχομένου.

Β2 β)

Η χρήση του ευθέος λόγου στο τέλος της πρώτης παραγράφου και μάλιστα με την μορφή της ερώτησης προσδίδει στο κείμενο διαλογικό χαρακτήρα, προφορικότητα και ζωντάνια. Ο συγγραφέας αξιοποιεί τα βιώματα του ως δάσκαλος και παραθέτει τις ερωτήσεις που έχει δεχτεί από τους φοιτητές του. Έτσι λοιπόν το ύφος του κειμένου αποκτά μεγαλύτερη οικειότητα και αμεσότητα στην μετάδοση του νοήματος.

Β3

Στο συγκεκριμένο απόσπασμα η Κική Δημουλά επιδιώκει να ευαισθητοποιήσει τον αναγνώστη σχετικά με τον ρόλο που διαδραματίζει η επέτειος στην διατήρηση της μνήμης. Προκειμένου να πετύχει τον σκοπό της χρησιμοποιεί συγκεκριμένες γλωσσικές επιλογές όπως:

α) ασύνδετο σχήμα «Τιμά τους ήρωες... τον κάθε αγνοούμενο.» η επιλογή αυτή δημιουργεί παραστατικότητα στο κείμενο, συλλογικότητα, προσδίδει ρυθμό και ζωντάνια στον λόγο της.

β) μεταφορική χρήση της γλώσσας «είναι ένα δωρεάν μεταφορικό μέσον» κάνει το ύφος ζωντανό, γλαφυρό, παραστατικό.

γ) επανάληψη «γενέθλια γενέθλια γενέθλια» δηλώνει έμφαση στον επετειακό χαρακτήρα της έννοιας

δ) αποσιωπητικά «να ξεχαστούν...» προσδίδουν υπαινικτικό χαρακτήρα σε αυτά και αποσιωπούν όσα θυμάται αλλά δεν θέλει να ομολογήσει η ποιήτρια

ΘΕΜΑ Γ

Στο κείμενο γίνεται αναφορά στον ρόλο του ταγαριού, ενός οικογενειακού κειμηλίου, το οποίο αποτελεί τον συνδετικό «κρίκο» ανάμεσα στις γενιές. Βέβαια για την κάθε ηρωίδα αντιπροσωπεύει κάτι διαφορετικό. Η έφηβη κόρη αφηγείται σε α' πρόσωπο την προσωπική της εμπειρία τότε που βρίσκοντας καταχωνιασμένο το ταγάρι σε μια κασέλα το έδειξε στην μητέρα της και εκείνη θυμήθηκε τα φοιτητικά της χρόνια «Το βρήκα καταχωνιασμένο σε μια παλιά κασέλα, όταν το έδειξα της μαμάς μου γέλασε». Από την πλευρά της η μητέρα αντιμετώπιζε το ταγάρι εντελώς χρηστικά, χρησιμοποιώντας το ως τσάντα που ήταν τότε της μόδας, όπως φαίνεται από την χρήση αναδρομής «Στα φοιτητικά της χρόνια.....ανησυχίες επίσης». Στην συνέχεια η μητέρα, που δεν φαίνεται να έχει κάποια συναισθηματική σύνδεση με το κειμήλιο αυτό, προτρέπει την έφηβη κόρη της να δώσει το ταγάρι στην γιαγιά, για να «το ξεφορτωθεί». Η γιαγιά αντίθετα με την κόρη της είναι περισσότερο συνδεδεμένη με την παράδοση και το παρελθόν. Το ταγάρι για εκείνη αποτελεί όλη την ιστορία της οικογένειάς της για αυτό και συγκινείται όταν το βλέπει. Η συγκίνησή της οφείλεται στο ότι το είχε φτιάξει η δική της μητέρα. Αναφερόμενη σε ευθύ λόγο «Πράγματα για μια ζωή» φαίνεται το δέσιμο της με το παρελθόν και τις ρίζες της και αποκαλύπτει με παραστατικό τρόπο την συναισθηματική αξία αυτού του αντικειμένου για την οικογένεια. Το ταγάρι λοιπόν, συμβολίζει τα κοινά βιώματα και ενώνει τις τρεις γενιές.

Αν ήμουν στην θέση της ηρωίδας θα κρατούσα το ταγάρι, γιατί συμβολίζει την παράδοση της οικογένειας, συνδέοντας το παρελθόν με το παρόν. «Το ταγάρι» για εμάς τους νέους αποτελεί την αφετηρία και τον επαναπροσδιορισμό της ταυτότητας μας. Καλό είναι λοιπόν να διατηρούμε την επαφή μας με όσα φανερώνουν τις ρίζες μας και μας υπενθυμίζουν την καταγωγή μας.

ΘΕΜΑ Δ

Είδος κειμένου: ΑΡΘΡΟ

Δεδομένο: Η σημασία και η αξία της γνώσης των ιστορικών γεγονότων για τις νεότερες γενιές.

Τίτλος: Το παρελθόν ως εφόδιο για το μέλλον.

Ζητούμενο 1: Η αξία της ιστορικής γνώσης.

Ζητούμενο 2: Παρουσίαση βιωματικών τρόπων για την ανάπτυξη τους ενδιαφέροντος για το ιστορικό παρελθόν.

Πρόλογος: Αφόρμηση από την επικαιρότητα: Αφόρμηση από τα κείμενα αναφοράς σχετικά με τα οφέλη της πρόσληψης της ιστορικής γνώσης από τα κείμενα 1 και 2.

Z1: Η αξία της ιστορικής γνώσης συντελεί:

- Στην κατανόηση του ήδη υπάρχοντος κοινωνικού περιβάλλοντος και του παρόντος.
- Στην ανάπτυξη της αυτογνωσίας του ανθρώπου.
- Στην αποφυγή των σφαλμάτων του παρελθόντος.
- Στη διεύρυνση των πνευματικών οριζόντων, στην άσκηση της αντίληψης και της κριτικής ικανότητας, στη δυνατότητα αξιολόγησης, καθώς και στη διαμόρφωση προσωπικής γνώμης και άποψης.
- Στην ανάπτυξη της εθνικής συνείδησης και συγκρότησης της εθνικής φυσιογνωμίας.
- Στη διαφύλαξη της ανθρώπινης δημιουργίας και των ανθρωπίνων κατακτήσεων (η ιστορία παρέχει πρότυπα προς μίμηση, διδάσκει την τέχνη, τον πολιτισμό, λειτουργεί ως πηγή έμπνευσης για τους νεότερους) .
- Στην προφύλαξη των κοινωνιών από φαινόμενα ρατσισμού και μισαλλοδοξίας, καθώς η αντικειμενική παρουσίαση της ιστορίας αναδεικνύει την ιστορική αλήθεια και τα κοινά στοιχεία που ενώνουν τους λαούς.

Z2: Βιωματικοί τρόποι για την ανάπτυξη του ενδιαφέροντος για το ιστορικό παρελθόν.

- Παρακίνηση του νέου από το οικογενειακό περιβάλλον για ενασχόληση με θέματα που άπτονται της ιστορίας και παράδοσης του κάθε έθνους: συζήτηση των γονέων με τα παιδιά για θέματα ιστορικού ενδιαφέροντος, επισκέψεις και οικογενειακές εκδρομές σε χώρους ιστορικής μνήμης.
- Διοργάνωση εκδηλώσεων μνήμης αναφερόμενων σε ιστορικά γεγονότα και συμμετοχή των πολιτών σε αυτές.
- Παρακολούθηση ιστορικών ντοκιμαντέρ σχετικών με ιστορικά γεγονότα και θέματα, καθώς και μελέτη ιστορικών εγχειριδίων εκτός αυτών που διδάσκονται στις σχολικές τάξεις.
- Επαφή με την παράδοση και τη λαογραφία του κάθε έθνους και του κάθε τόπου αντίστοιχα (ενίσχυση των πολιτιστικών συλλόγων σε κάθε δήμο).
- Σχολικές εκδρομές που αφορούν σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, συζήτηση στην συνέχεια μέσα στην τάξη και ανάθεση εργασιών στους μαθητές.

Επίλογος: Ανακεφαλαιωτική αναφορά στην αξία της ιστορίας για τους λαούς και προτροπή για το χρέος απόκτησης ιστορικής συνείδησης.

Επιμέλεια:

ΣΑΡΑΝΤΙΤΗ ΕΙΡΗΝΗ , ΔΑΒΟΥ ΜΑΡΙΑΝΝΑ, ΚΑΤΤΗ ΜΑΡΙΝΑ, ΜΗΤΡΟΥΣΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ ΒΗΘΛΕΕΜ, ΛΥΚΟΥ ΑΝΝΑ ΜΑΡΙΑ, ΑΣΗΜΟΥ ΑΝΝΑ, ΠΑΠΑΔΑΚΗ ΕΛΕΝΑ, ΣΑΒΒΑ ΜΑΡΙΑ, ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΕΛΕΝΑ, ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, ΚΑΠΝΙΤΗ ΖΩΗ, ΞΑΝΑΛΑΤΟΥ ΣΜΑΡΑΓΔΑ, ΚΑΡΑΜΠΕΤΣΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ, ΠΛΑΤΗ ΔΗΜΗΤΡΑ, ΑΘΑΝΑΣΑΚΗ ΑΝΘΗ, ΑΘΑΝΑΣΕΛΟΥ ΑΡΓΥΡΩ, ΜΗΤΑΚΗ ΜΑΡΙΑ

και τα κέντρα ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ: Πειραιά, Κερατσίνι, Μοσχάτο, Αρτέμιδα, Ραφήνα, Παγκράτι Κέντρο, Περιστερί Κέντρο, Ηράκλειο Κρήτης, Γκύζη